

NEDERLANDS TIJDSCHRIFT VOOR VELDBIOLOGIE
OPGERICHT DOOR E. HEIMANS, J. JASPERS Jr EN JAC. P. THIJSSE

Het Claerkamper Mar

II. De vogels van het meertje en de omgeving.

H. T. VAN DER MEULEN.

(RIVON)

Het is merkwaardig, dat verscheidene vogelsoorten die men bij zee kan aantreffen, bij een klein zilt meertje, dat ver van zee ligt, ook te vinden zijn. Of het de zilte flora is waaraan ze dit milieu kunnen herkennen, of het zoute water waarbij ze thuis horen, het is onbekend, maar het blijkt dat ze het kunnen vinden.

Er zijn kustvogels die hier zelfs broeden, zoals Bergeenden en Kluten. De aantallen variëren wel eens, maar elk jaar zijn ze weer aanwezig. In het voorjaar zijn bij het Klaarkampermeer soms meer dan dertig Bergeenden te zien. Dit zijn niet allemaal broedparen, vaak zijn er eerstejaars

vogels bij. In de nabij gelegen eendenkooi broeden ook dikwijls enige Bergeenden in de zg. eendekorven.

De Kluten broeden in de lage en zilte graslanden ten zuidwesten van het meertje. Het is een bijzonder mooi gezicht deze fraaie zwart-witte slanke vogels met hun lange opgewipte snavel in het ondiepe water van het Klaarkampermeer te zien „maaïen” naar allerlei waterdieretjes. Het schijnt hier voor hen een ideale voedselplaats te zijn. Hiervan profiteren ook de Tureluurs en de Watersnippen. Zelfs komen af en toe Kemphanen foerageren. Van deze soort is nog geen broedgeval

Fig. 1. *Kienhout bij laag water. Op de achtergrond links de eendenkooi. Foto H. T. van der Meulen.*

vastgesteld, alhoewel ze geregeld wordt waargenomen. Tureluur, Grutto en Kievit broeden in flinke aantallen rondom het meer. Vooral de Grutto, die soms met 9 paartjes aanwezig is. Ook de Scholekster is een van de soorten die hier geregeld broedt en in de herfst en het vroege voorjaar voedsel zoekt.

Als broedvogels kunnen nog worden genoemd het Vissie dat in een kleine kolonie van enige paartjes wordt aangetroffen, en verder de Veldleeuwerik, de Graspieper en zelfs de Gele kwikstaart, die elk jaar weer aanwezig zijn.

In het meertje, waarin tot 1962 's zomers maar weinig water stond, waren af en toe zeer oude boomstronken te zien en soms

zelfs hele stammen, welke bij een heel lage waterstand droog kwamen te liggen. Ze waren dan overdekt met een witte zoutlaag, af en toe glinsteren de zoutkristallen in de zon. Op deze boomstronken en thans ook wel in het riet rondom de plas broeden jaarlijks ongeveer 100 paar Kapmeeuwen. Het riet, dat elk jaar gemaaid wordt, is plaatselijk zeer dicht. Hierin en in de andere dichte oevervegetatie hebben de Rietgorzen, Rietzangers en Kleine karekieten een broedplaats gevonden, terwijl ook de Waterhoentjes en het ene paartje Meerkoeten hier hun nesten hebben.

De Roerdomp, die hier reeds enkele malen in de broedtijd is gesignaleerd, is (nog) geen broedvogel. Dit is ook het geval met

de Lepelaars, meestal 6 van deze fraaie vogels, die vrij geregeld het meertje komen bezoeken; waarschijnlijk is het biotoop voor deze beide laatste soorten wat te klein. Hun bezoek wordt evenwel ten zeerste gewaardeerd.

Natuurlijk broeden er ook eenden in het reservaatje: geregeld 10 tot 15 paartjes Wilde eenden, meestal 2 paartjes Slob-eenden en 1 paar Zomertalingen.

In de nazomer wordt het Klaarkampermeer pas druk bezocht. Het zijn eerst al de grote aantallen Watersnippen, welke reeds in juli komen foerageren. Hun aantal kan soms in de herfst oplopen tot ongeveer 500 individuen. Deze snelle en verrassende vogels te zien zwenken is een lust voor het oog.

Spoedig komen de Wintertalingen, de Slob-eenden en de Wilde eenden, in totaal vaak enkele honderden; voor hen schijnt er ook genoeg voedsel te zijn, of zoeken ze alleen maar beschutting van de dichte rietzoom? Vanzelfsprekend is ook van invloed de rust die hier heerst, vooral dank zij de nabijgelegen eendenkooi, waarvan het kooirecht zich uitstrekt tot en met het Klaarkampermeer.

In september komt er nog meer verscheidenheid: het zijn de Bosruiters, de Witgatjes, de Oeverlopers, de Groenpootruiters en de Zwarte ruiters die het gezelschap dan komen opfleuren. Voor een

groot deel zijn dit ook weer echte wadvogels.

Bijna zou ik de Tureluurs vergeten; ik heb ze jubelend zien invallen, meer dan 70 vogels. Er zaten toen 6 Kemphanen tussen. In het voorjaar komen er meer Kemphanen op bezoek, meestal alleen maar mannetjes op doortrek, nog zonder de mooie kraag, hun aantal kan vaak ± 250 bedragen.

Op de mooie herfstdagen komen zeer veel trekvogels het kleine Klaarkampermeertje nog even aandoen; ik zal er enige noemen uit mijn notities: Witte kwikstaartjes, Gele kwikstaartjes, Rietgorzen, Grauwe gorzen, Geelgorzen, Koolmezen, Pimpelmezen, Matkopmezen, Baardmezen, Fitissen, Tjiftjafjes, Tuinfluiters, Grasmussen, Heggemussen, Kleine karekieten, Rietzangers, Spreeuwen en Zwarte sterns.

Nog is de lijst niet volledig, want tegen de winter komen nog de Wulpen en de Rietganzen en af en toe een koppel Goudplevieren hier pleisteren. Het water in het meertje is dan veel hoger geworden en niet zelden kan men hierin dan Smienten, Pijlstaarten, Tafeleenden en Kuifeenden aantreffen. Nimmer is hun aantal groot, maar dat ze het kleine Klaarkampermeer kunnen vinden, bewijst dat dit een groots natuurreserveaat is.

Hydrobiologische notities over de Grote Wielen

A. S. TULP.

Ongeveer 6 kilometer ten oosten van Leeuwarden liggen de Grote Wielen, goed zichtbaar en bereikbaar vanaf de rijksweg naar Groningen. Een plas — één plas, on-

danks de meervoudsvorm — met een in Leeuwarden zeer bekende naam.

Grote Wielen betekent voor velen uit deze stad: zwemmen, zeilen en vissen, en in